

Volonterske nagrade u Republici Hrvatskoj – kratki prikaz

U Hrvatskoj se u ovom trenutku dodjeljuje više nagrada za volontiranje koje se razlikuju prema osobama kojima se dodjeljuju, područjima koje obuhvaćaju, institucijama koje ih dodjeljuju, metodama izbora, ali imaju jedan zajednički cilj – povećati **prepoznavanje važnosti volontiranja** u društvenoj zajednici.

Godišnje nagrade za volontiranje dodjeljuju se na tri razine, s obzirom na područje koje se uzima u obzir pri dodjeljivanju:

- državnoj (službena nagrada Republike Hrvatske)
- regionalnoj (područje jedne ili više županija)
- lokalnoj (područje jednog grada ili općine)

Osim prema području, nagrade za volontiranje razlikujemo i prema osobama kojima se dodjeljuju te ih možemo podijeliti u 3 kategorije:

- nagrade za fizičke osobe (volontere)
- nagrade za pravne osobe (organizatore volontiranja te privatne tvrtke)
- nagrade za najbolje volonterske programe

Uz gore opisane načine podjele natječaja možemo uvesti još jednu – onu koja se odnosi se na metodu odlučivanja o ishodu natječaja. Prema ovoj metodi natječaje možemo podijeliti na **natječaje komisijskog tipa** i **natječaje popularnog tipa**, ovisno o tome donose li odluku stručne komisije relevantnih dionika za razvoj volonterstva na određenom području ili natječaj naglasak stavlja na *vox populi*, glas naroda. Prednost komisijskog modela je u tome što odlučuju osobe veće stručne kompetencije koje imaju širi pogled na ovo područje. Prednost uključivanja građana u tome što se ostvaruje veća pozornost javnosti radi velike medijske promocije kandidata te se dodatno promovira volontiranje kao stil života, dok je negativna strana modela manja transparentnost pri glasovanju.

Zakon o volonterstvu uveo je **Državnu nagradu za volontiranje** (članak 24., ZoV, 58/2007) čija se dodjela detaljno regulira posebnim pravilnikom donesenim od strane Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti (MOBMS). Nositelji ove nagrade su MOBMS i Nacionalni odbor za razvoj volonterstva, čiji članovi donose odluku o dobitnicima. Državna nagrada dodjeljuje se u dvije kategorije – za najboljeg volontera/ku i najboljeg organizatora volontiranja.

U Rijeci, Osijeku i Splitu natječaje su osmislili regionalni volonterski centri, a podržavaju ih gradska i/ili županijska uprava.

Od **regionalnih nagrada** ističu se volonterska nagrada za Osječko-baranjsku i Primorsko-goransku županiju čiju su dodjelu osmislili regionalni volonterski centri tih područja – Volonterski centar Osijek (VCO) i Volonterski centar udruge SMART iz Rijeke (SMART).

Volonterska nagrada u Osijeku se dodjeljuje od 2006. godine, pod pokroviteljstvom grada Osijeka. Odluku o nagrađivanju VCO donosi u suradnji sa Savjetom za razvoj volonterstva kojeg čine pripadnici različitih relevantnih društvenih institucija (gradske uprave, centra za socijalnu skrb, škole, medija te udruga poput Crvenog križa koje se odlikuju dugom tradicijom rada na području volonterstva). Nagrada se dodjeljuje u tri kategorije:

- Nagrada za volonterski angažman pojedinca (nominiraju ih neprofitne organizacije)
- Nagrada za primjere dobre prakse uključivanja volontera (nominiraju se same ili ih nominiraju druge organizacije)

- Nagrada za doprinos poslovnog sektora razvoju volonterstva (nominiraju se same ili ih nominiraju druge poslovne ili neprofitne organizacije)

U Rijeci je nagrada po prvi puta dodijeljena 2007. godine, a SMART pri provedbi natječaja surađuje s Gradom Rijekom i Primorsko-goranskom županijom. Izbor volontera vrši komisija koju čine predstavnici Grada Rijeke, Primorsko-goranske županije i Volonterskog centra Udruge za razvoj civilnog društva SMART. Nagrada se dodjeljuje u jednoj kategoriji – za najboljeg volontera/ku, a nominacije mogu podnijeti isključivo organizacije u kojima volontiraju. Dodjeljuju se tri nagrade za volontere grada Rijeke i tri za volontere s područja Primorsko-goranske županije.

Split ima **lokalnu volontersku nagradu** koja se dodjeljuje za područje grada Splita od 2000. godine. Ovaj natječaj osmislila je i pokrenula Udruga MI. Nagrada se dodjeljuje udrugama koje daju najveći doprinos razvoju volonterstva na tom području. Odluka se donosi komisijski, za što je u Splitu nadležan Savjet za izbor udruge godine kojeg čine predstavnici Savjeta Volonterskog centra Split (među kojima i jedna tvrtka) te druge prominentne udruge i ustanove koje djeluju u Splitu.

Volonterski centar Zagreb dodjeljuje nagradu **Volonterski oskar** kao godišnju nagradu za zagrebačkog volontera/ku godine. Nagrađuje se **individualni volonterski doprinos na području grada Zagreba**, a njezinim se dodjeljivanjem želi istaknuti poseban i nezamjenjiv doprinos kojeg volonterke i volonteri daju razvoju zajednice i poboljšanju kvalitete života u gradu Zagrebu. Posebna je po načinu na koji se odlučuje o pobjedniku. Stručno povjerenstvo u prvom krugu izabire najbolje kandidate, a potom građani u drugom krugu glasujući elektronskim putem odlučuju o pobjedniku.

Uz navedene nagrade definirane primarno geografskim područjem postoje i posebne nagrade koje se dodjeljuju za **najbolje volonterske programe**. Od njih se ističe nagrada 'Škola - prijatelj zajednice' Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva koja nagradu dodjeljuje najboljim volonterskim inicijativama u osnovnim i srednjim školama. Nagrada u kategoriji osnovnih škola dodjeljuje se od 2006., a u kategoriji srednjih škola od 2007. godine. Svake godine biva nagrađeno po 5 osnovnih i 5 srednjih škola, koje same nominiraju svoje programe.

Zaključak kojeg izvodimo iz navedenog jest kako je postojeće natječaje odlikuju dvije zajedničke karakteristike. Uobičajeno je da se provode na godišnjoj osnovi te da u odlučivanju o ishodu natječaja prevladava komisijska metoda, koja redovito rezultira uključivanjem predstavnika relevantnih dionika za razvoj volonterstva na području za koje se nagrada dodjeljuje. Nagrade se u pravilu, iako ne uvijek, dodjeljuju u mjesecu prosincu, stoga što je dodjela često vezana uz obilježavanje Međunarodnog dana volontera.

Izvori:

- Internetska stranica Hrvatske mreže volonterskih centara, www.hmvc.net
- Internetska stranica Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, www.mobms.hr
- Internetska stranica udruge za razvoj civilnog društva SMART, www.smart.hr
- Internetska stranica Volonterskog centra Osijek, www.osvolonteri.com
- Internetska stranica Volonterskog centra Zagreb, www.vcz.hr/oskar
- Udruga MI, konzultacije s Koordinatoricom VC-a
- Internetska stranica Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva, www.zaklada.civilnodrustvo.hr

Sastavila: Ivana Kordić